

ยศพล วงศ์เลิศวิทย์ 2554: ผลของการใช้ประโยชน์ที่ดินต่อความหลากหลายของนก
บริเวณปากแม่น้ำท่าจีน ด้านตะวันตก จังหวัดสมุทรสาคร ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม) สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้
และสิ่งแวดล้อม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจักขณ์ จิมโนม, Ph.D. 83 หน้า

การศึกษาความหลากหลายของนกบริเวณปากแม่น้ำท่าจีนด้านตะวันตก จังหวัด
สมุทรสาคร ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2553 โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความหลากหลายชนิด ความชุกชุม และสถานภาพปัจจุบันของนกในบริเวณ
พื้นที่ที่ทำการศึกษา และทำการเปรียบเทียบการกระจายของนกในพื้นที่ที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์
ที่ดินที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษานกทั้งหมด 92 ชนิด เป็นนกประจำถิ่น 35 ชนิด นกอพยพผ่านและนก
อพยพมาช่วงนอกฤดูผสมพันธุ์ 45 ชนิด นกอพยพสร้างรัง 2 ชนิด และนกที่เป็นทั้งนกประจำถิ่น
และนกอพยพ 10 ชนิด โดยช่วงเวลาที่พบนกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน 2553 พบนกทั้งหมด 60
ชนิด ผลการวิเคราะห์ความชุกชุมปรากฏว่า นกที่พบส่วนมากอยู่ในกลุ่มนกมีความชุกชุมน้อย
รองลงมาคือความชุกชุมปานกลาง และความชุกชุมมากตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ดัชนีความ
หลากหลายของนกในแต่ละพื้นที่พบว่าถิ่นอาศัยแบบ A ซึ่งเป็นตัวแทนของถิ่นอาศัยของนกในพื้นที่
ป่าชายเลน หาดเลนในเขตอนุรักษ์ และใกล้เคียงเขตอนุรักษ์ มีค่าดัชนีความหลากหลายมากที่สุด
(3.08) ผลจากการเปรียบเทียบความคล้ายคลึงของนกกระหว่างสองถิ่นอาศัยที่แตกต่างกันพบว่า
ถิ่นอาศัยแบบ A กับ ถิ่นอาศัยแบบ B ซึ่งเป็นตัวแทนของถิ่นอาศัยของนกในพื้นที่ของนาเกลือ มีดัชนี
ความคล้ายคลึงกันมากที่สุดที่ร้อยละ 78.08 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การจัดลำดับทางสังคมของ
นกพบว่าทั้งถิ่นอาศัยแบบ A และถิ่นอาศัยแบบ B มีนกชนิดที่โดดเด่นคือ กลุ่มของนกน้ำและนกชายเลน
ส่วนถิ่นอาศัยแบบ C ซึ่งตัวแทนของถิ่นอาศัยของนกในพื้นที่ที่มีรูปแบบการใช้ประโยชน์ร่วมจากมนุษย์
มาก มีนกชนิดที่โดดเด่นคือ กลุ่มของนกน้ำและนกที่พบบ่อยในเขตชุมชน

ผลของการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณค่าของพื้นที่อยู่อาศัยของนกตลอดจนใช้
สำหรับการวางแผนจัดการพื้นที่สำคัญของนก เพื่อการจัดการป่าชายเลน สัตว์ป่า และทรัพยากรอื่นๆ
ในพื้นที่ต่อไป

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก